

stan na 22 marca 2020 r.

plik w pełni przygotowany do druku, który planujemy na II poł. 2020 r.

ŹRÓDLAK Wojciech

emerytowany kustosz Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi

mail: wojciech.9@wp.pl

Skorowidz OSOBOWY

ikonografii łódzkiej do „Łodzi w Ilustracji”

(dodatek ilustrowany do „Kuriera Łódzkiego” w okresie 24 VIII 1924 – 27 VIII 1939)

(<http://bcu.lib.uni.lodz.pl/dlibra/collectiondescription?dirids=6>)

© korzystaj do woli z tych informacji, ale nie zapomnij w odsyłaczu podziękować

UWAGA:

Najszybciej znajdziesz poszukiwaną osobę lub informację korzystając z funkcji wyszukiwania wywoływanej kombinacją „Ctrl + F”

Zasady opisów

- 1. głównym celem edycyjnym „Skorowidza” jest dostarczenie informacji bibliograficznej, gdzie zostało opublikowane dane zdjęcie w „Łodzi w Ilustracji”;**
- wszelkie inne informacje o danej osobie zawarte w hasłach pochodzą z podpisów pod zdjęciami opublikowanymi w „Łodzi w Ilustracji” oraz innych najprzeróżniejszych źródeł, w tym najłatwiej dostępnego jakim jest Wikipedia; ich główny cel to upewnienie Czytelnika, że to jest prawdopodobnie poszukiwana przez niego osoba a nie dostarczenie wyczerpujących danych biograficznych...; stąd mile widziane, a wręcz pożądane informacje korekcyjne;
- żółte podświetlenia to informacje „do wyjaśnienia” lub „do uzupełnienia”;
- przy wymienianiu funkcji, miejsca zatrudnienia, stopnia wojskowego itp. ścisłych informacji podano w nawiasie jedną lub kilka dat rocznych pod którymi ją znaleziono;
- w „Skorowidzu” odnotowano przede wszystkim łódzian, ale również i inne osoby, które miały osobisty kontakt z Łodzią, np. z okazji koncertu, spotkania sportowego, odczytu itp.;
- zrezygnowano z dokładnego wskazywania w opisach zdjęć zbiorowych gdzie dana osoba się znajduje, ponieważ w większości przypadków okazywało się to trudne do ustalenia; tutaj liczymy na informacje od członków rodzin lub innych zainteresowanych daną osobą;
- opisy zdjęć zostały tak sformułowane, aby bez ich oglądania dokonać wstępnego wyboru poszukiwanego zdjęcia; ideałem byłoby gdyby opis zdjęcia był linkiem do niego w necie;
- tam gdzie było to do ustalenia lub taka informacja została zawarta w podpisie podano dokładną datę wykonania danego zdjęcia.

LITERA – A –

1. ABDANK Konstanty; ppłk WP, wicedyr. Zjedn. Zakł. Włókienniczych „K. Scheibler i L. Grohman”

patrz: **ABŁAMOWICZ–ABDANK** Konstanty

2. ABENDROTH Hermann; niemiecki dyrygent

- ur. 19 I 1883 (Frankfurt n. Menem) – zm. 29 V 1956 (Jena)
- niemiecki dyrygent (Rzesza Niemiecka, III Rzesza, Niemiecka Republika Demokratyczna)
- profesor muzyki i dyrektor Konserwatorium w Kolonii
- w latach 1934-1945 kapelmistrz orkiestry „Gewandhaus” w Lipsku
- w I poł. października 1924 r. gościnnie poprowadził Łódzką Orkiestrę Symfoniczną w drodze na tournée po ZSRR (Rosji)

BIBLIOGRAFIA:

[1] hasło „Hermann Abendroth” na niemieckiej, polskiej i angielskiej Wikipedii

1924

- nr 19, z 24 X, s. 8: **zdjęcia portretowe**

3. ABŁAMOWICZ–ABDANK Konstanty; ppłk WP, wicedyr. Zjedn. Zakł. Włókienniczych „K. Scheibler i L. Grohman”

- ur. 17 IV 1884 (Nehoreło, pow. słucki; Białoruś) – zm. 11 V 1944 (Warszawa)
- „Abdank” - pseudonim z okresu legionowego, używany także jako drugie nazwisko
- ppłk kawalerii WP; w stanie spoczynku od 1930 roku.
- wicedyr. Zjednoczonych Zakładów Przemysłowych „K. Scheibler i L. Grohman” (193... – 1934)
- prezes Koła nr XI Związku Legionistów w Łodzi przy Zjedn. Zakładach „K. Scheibler i L. Grohman” (193... – XI 1934), usunięty (zrezygnował) z tej funkcji po stwierdzeniu przez policję, że wśród członków było 50% komunistów [2]
- mieszkaniec Warszawy (1939 r.)
- aresztowany przez Niemców więziony 12 IV 1944, więziony na Pawiaku, rozstrzelany w ruinach warszawskiego getta 11 V 1944

BIBLIOGRAFIA:

[1] *Czy wiesz kto to jest?*; Warszawa 1939, s. 1 (obszerny życiorys + **foto portretowe**)

[2] *Wznowienie działalności XI Koła Zw. Rezerwistów przy firmie „Scheibler i Grohman”*;

[w:] „Kurier Łódzki”, 7 II 1935, nr 37, s. 7.

[3] hasło „Konstanty Abłamowicz” na Wikipedii

1933

- nr 21, z 21 V, s. 5: w gronie członków łódzkiego Koła Związku Oficerów Rezerwy, na „śniadaniu koleżeńskim” z okazji święta 3 maja w restauracji „Tivoli” (na zdj. 4. od prawej)

4. ABRAMOWICZ Julian; dyrektor Banku Kupiecko-Kredytowego Spółdzielczego w Łodzi

- ur. 1896 (.....) – zm. (.....)
- dyrektor Banku Kupiecko-Kredytowego Spółdzielczego w Łodzi, ul. Piotrkowska 27 (1936)
- z podpisu („Łwł”, 1937, nr 3, s. 6): *”znany krzewiciel oświaty i kultury bankowej oraz pionier, rekordzista modernizacji techniki bankowej i gorliwy szermierz idei spółdzielczej”*
- w 1933 r. odznaczony Krzyżem Niepodległości

1937

- nr 3¹, z 3 I, s. 6: **zdjęcie portretowe**

5. ADAMCZYK Edward; nauczyciel muzyki w Szk. Powsz. Nr 21

- ur. (.....) – zm. (.....)
- nauczyciel muzyki w Publicznej Szkole Powszechnej Nr 21, przy ul. S. Sterlinga 24/26.
- prowadził tam również chór szkolny

1934

¹ Ten nr „Łodzi w Ilustracji” ukazał się jednorazowo pod tytułem „Tydzień w Ilustracji”.

- nr 50, z 16 XII, s. 4: w gronie członków chóru szkolnego podczas występu na otwarciu dorocznego kiermaszu gwiazdkowego PCK w Łodzi

6. ADAMCZYK Franciszek; kapelmistrz 31 pułku Strzelców Kaniowskich

- ur. ...?... 1875 (.....) – zm. ok. 19 XII 1931 (Łódź)
- kapelmistrz armii carskiej (1902-1918)
- kapitan WP (1928)
- absolwent Akademii Muzycznej w Warszawie, którą ukończył w 1902 r. z tytułem kapelmistrza
- od razu po szkole przyjeżdża do Łodzi, gdzie obejmuje stanowisko kapelmistrza 37. Jekaterynoburskiego Pułku Piechoty, w celu organizacji i poprowadzenia jego orkiestry dętej.
- po I wojnie światowej w Wojsku Polskim; w stan spoczynku przeszedł z dniem 15 X 1928 r. w stopniu kapitana ze stanowiska kapelmistrza orkiestry 31. pułku Strzelców Kaniowskich
- działacz społeczny w zakresie muzyki na terenie Łodzi
 - = współzałożyciel Towarzystwa Śpiewaczego im. St. Moniuszki w Łodzi,
 - = organizator wielu chórów na terenie miasta
 - = członek orkiestry Teatru Wielkiego w Łodzi za dyrektorów Gawalewicza, Wołowskiego i Zelwerowicza
 - = jeden ze współorganizatorów Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej

BIBLIOGRAFIA:

[1] [życiorys pośmiertny]; [w:] „Łódź w Ilustracji”, 1931, nr 51, s. 4.

1931

- nr 51, z 20 XII, s. 4: zdjęcie portretowe

7. ADAMCZYK Franciszek; długoletni pracownik Gazowni Miejskiej w Łodzi

- ur. – zm.
- długoletni pracownik Gazowni Miejskiej w Łodzi (1938)
- w styczniu 1938 r. obchodził jubileusz 25-lecia pracy w Gazowni

1938

- nr 5, z 30 I, s. 1: w gronie jubilatów 25-lecia pracy w Gazowni

8. ADAMCZYK (Zaremba) Marian; kierownik łódzkiej grupy literacko-artystycznej „Osnowa”

- ur. – zm.
- używał pseudonimu „Zaremba”
- literat
- kierownik łódzkiej grupy literacko-artystycznej „Osnowa” (1937)
- od połowy 1938 r., wraz z poetką Krystyną Chruścielską, był współtwórcą i wydawcą miesięcznika „Osnowy Literackie”

1938

- nr 1, z 1 I, s. 7: zdjęcie portretowe

9. ADAMCZYK S.....; członek Zarz. Gł. Polskiego Zw. Zaw. Robotników Przem. Włókienniczego

- ur. – zm.
- członek 1. Zarządu Głównego Polskiego Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Włókienniczego(1938)

1938

- nr 21, z 22 V, s. 3: w gronie członków nowo wybranego Zarządu Głównego Polskiego Zw. Zaw. Robotników Przemysłu Włókienniczego w Polsce na I Zjeździe Związku w Łodzi (**15.05.1938**)

10. ADAMCZYKOWA G.....; członkini Kadry III baonu PW im. gen. Jaxy-Rożena

- ur. – zm.
- członkini kadry III baonu PW im. gen Jaxy-Rożena 128 Miejskiego Pułku Przysposobienia Wojskowego w Łodzi (II 1935)

1935

- nr 10, z 10 III, s. 3: w gronie uczestników wieczornicy dla junaków III baonu PW, zorganizowanej w sali gimnastycznej Szk. Powszechnej nr 30, przy ul. Wspólnej 5/7 (2.03.1935)
- s. 4: jak wyżej; w gronie członków Zarządu Koła Przyjaciół III baonu i kadry III baonu (2.03.1935)

11. ADAMKIEWICZ?.....; radny miejski w Chicago

- ur. – zm.
- radny miejski w Chicago polskiego pochodzenia, były mieszkaniec Łodzi (?)
- gościł w Łodzi w dn. 8 VIII 1927 r. z polonijną grupą weteranów I wojny św. z USA

BIBLIOGRAFIA:

- [1] *Wycieczka Polaków amerykańskich przybyła do Łodzi;*
[w:] „Ilustrowana Republika”, 17 VII 1929, nr 193, s. 7.
- [2] *Z wycieczki Stowarzyszenia Weteranów do Polski* [VII 1927]; film archiwalny w zbiorach

1927

- nr 30, z 24 VII, s. 7: na posiedzeniu Rady Miejskiej Chicago [jako zapowiedź wizyty ?]
- nr 33, z 14 VIII, s. 1: w grupie weteranów I wojny św. z USA, goszczących w Łodzi, podczas powitania ich na dworcu Łódź–Kaliska.

12. ADAMKIEWICZ Teodor; nestor łódzkiego krawiectwa

- ur. – zm.
- nestor łódzkiego krawiectwa; w październiku 1937 r. obchodził jubileusz pracy zawodowej
- członek Cechu Krawców (Chrześcijan) w Łodzi (1937)

1937

- nr 42, z 17 X, s. 1: w gronie uczestników uroczystości jubileuszowej w łódzkim Cechu Krawców, dla jego najstarszych członków (10.10.1937)

13. ADAMOWICZ Bolesław; lotnik-amator zamieszkały w USA

- ur. 1898 – zm. 196... (Nowy Jork, USA)
- na stałe zamieszkały w USA (emigrant z Polski)
- w dniach 28–29 VI 1934 na samolocie typu „Bellanca”, który nazwali „Olympia”, wraz z bratem Józefem przeleciał Atlantyk z Harbour Grace (USA) do St. Andre w Normandii (Francja)
- w dniach ...-... sierpnia 1934 r. gościł w Łodzi wraz z bratem i siostrą (bratową) – Elżbietą na zaproszenie władz miejskich
- „Podczas pobytu w Polsce uczestniczyli m.in. w narodowej zbiórce funduszy na zakup [ich] samolotu, zainicjowanej przez gen. Leona Barbeckiego, prezesa Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Na ich sławie próbowali zarabiać nawet oszuści. Prasa ostrzegała przed podejrzаныmi osobnikami zbierającymi składki, jakoby na zakup samolotu Adamowiczów. Jeszcze bardziej brawurowego oszustwa dokonano „dwóch łobuzów w wiatrówkach” (jak podawał dziennik „Dobry Wieczór. Kuryer Codzienny”), którzy w połowie lipca – podając się za Adamowiczów – pojawili się najpierw w Częstochowie, a później w Łodzi; w Częstochowie władze miasta oprowadzali ich po Jasnej Górze, w Łodzi przyjęto ich z honorami i urządzono wystawną kolację w restauracji „Tivoli”. (...) Wacław Sobol, polityk i popularyzator lotnictwa sportowego twierdził, że to „lotnicy z bożej łaski”. (...) Podobnie zawrotna byłaby kariera kogoś, kto by się jednego roku nauczył pisać, a drugiego został laureatem Nobla”. [1]
- podczas pobytu na Jasnej Górze 29 lipca 1934 r. obaj bracia wpisali się do jej „Księgi Pamiątkowej” [3]
- gdy wrócili do USA w 1934 zostali tam aresztowani i skazani na 15 m-cy więzienia za nie płacenie podatków. „Gdy z niego wyszli, nigdy już nie odzyskali reputacji ani pieniędzy. Bolesław i Józef znowu musieli prowadzić życie emigrantów na dorobku, pracowali u dawnego znajomego na Brooklynie, mieszkali na kupie w tanim pokoju. Zmarli zapomniani i w biedzie, ale w lipcu i sierpniu 1934 r. przez chwilę dali Polakom odetchnąć od złych wiadomości.” [1]

BIBLIOGRAFIA:

- [1] BOŻEK Jakub, *Przez Atlantyk na wariata;*
[w:] „Polityka”, X 2018, nr 39, ss. 60 – 62 (+ Ich **foto portretowe** na tle swojego samolotu „Olympia” podczas przygotowań do lotu; 1933 r.)
- [2] RYCHTER Witold, *Skrzydlate wspomnienia*. Warszawa 1980, ss. –
- [3] *Księga Pamiątkowa Klasztoru* (z wpisem Adamowiczów);
[w:] Archiwum Jasnogórskie, sygn. 2846, k. 7.

1934

- nr 30, z 29 VII: fotoreportaż z pobytu w Łodzi
s. 3: – pod pomnikiem F. Żwirki i S. Wigury na lotnisku Lublinek wraz z bratem i siostrą (bratową)

- w kabrioletcie przed gmachem Magistratu po przyjeździe do Łodzi
- podczas wizyty w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi, w gronie władz województwa
- na lotnisku Lublinek
- jak, wyżej; inne ujęcie
- s. 6: – podczas wizyty w fabryce „I.K. Poznański”
- jak, wyżej; inne ujęcie
- jak, wyżej; inne ujęcie
- wraz z Rodziną opuszcza gmach Magistratu m. Łodzi

14. ADAMOWICZ Józef; lotnik-amator zamieszkały w USA

- ur. 1893 – zm. 196... (New Jork, USA)
- na stałe zamieszkały w USA (emigrant z Polski)
- w dniach 28–29 VI 1934 na samolocie typu „Bellanca”, który nazwali „Olympia”, wraz z bratem Józefem przeleciał Atlantyk z Harbour Grace (USA) do St. Andre w Normandii (Francja)
- w dniach sierpnia 1934 r. gościł w Łodzi wraz z bratem i **siostrą (bratową)** – Elżbietą na zaproszenie władz miejskich
- „Podczas pobytu w Polsce uczestniczyli m.in. w narodowej zbiórce funduszy na zakup [ich] samolotu, zainicjowanej przez gen. Leona Barbeckiego, prezesa Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Na ich sławie próbowali zarabiać nawet oszuści. Prasa ostrzegała przed podejrzanymi osobnikami zbierającymi składki, jakoby na zakup samolotu Adamowiczów. Jeszcze bardziej brawurowego oszustwa dokonało „dwóch łobuzów w wiatrówkach” (jak podawał dziennik „Dobry Wieczór. Kurier Codzienny”), którzy w połowie lipca – podając się za Adamowiczów – pojawili się najpierw w Częstochowie, a później w Łodzi; w Częstochowie władze miasta oprowadzali ich po Jasnej Górze, w Łodzi przyjęto ich z honorami i urządzono wystawną kolację w restauracji „Tivoli”. (...) Wacław Sobol, polityk i popularyzator lotnictwa sportowego twierdził, że to „lotnicy z bożej łaski”. (...) Podobnie zawrotna byłaby kariera kogoś, kto by się jednego roku nauczył pisać, a drugiego został laureatem Nobla”. [1]
- podczas pobytu na Jasnej Górze 29 lipca 1934 r. obaj bracia wpisali się do jej „Księgi Pamiątkowej” [3]
- Gdy wrócili do USA w 1934 zostali tam aresztowani i skazani za nie płacenie podatków na 15 m-cy więzienia. „Gdy z niego wyszli, nigdy już nie odzyskali reputacji ani pieniędzy. Bolesław i Józef znowu musieli prowadzić życie emigrantów na dorobku, pracowali u dawnego znajomego na Brooklynie, mieszkali na kupie w tanim pokoju. Zmarli zapomniani i w biedzie, ale w lipcu i sierpniu 1934 r. przez chwilę dali Polakom odetchnąć od złych wiadomości.” [1]

BIBLIOGRAFIA:

- [1] BOŻEK Jakub, *Przez Atlantyk na wariata*;
[w:] „Polityka”, X 2018, nr 39, ss. 60 – 62 (+ Ich **foto portretowe** na tle swojego samolotu „Olympia” podczas przygotowań do lotu; 1933 r.)
- [2] RYCHTER Witold, *Skrzydlate wspomnienia*. Warszawa 1980, ss. –
- [3] Księga Pamiątkowa Klasztoru (z wpisem Adamowiczów);
[w:] Archiwum Jasnogórskie, sygn. 2846, k. 7.

1934

- nr 30, z 29 VII: fotoreportaż z pobytu w Łodzi
- s. 3: – przed pomnikiem F. Żwirki i S. Wigury na lotnisku Lublinek wraz z bratem i **siostrą (bratową)**
- w kabrioletcie przed gmachem Magistratu po przyjeździe do Łodzi
- podczas wizyty w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi, w gronie władz województwa
- na lotnisku Lublinek
- jak, wyżej; inne ujęcie
- s. 6: – podczas wizyty w fabryce „I.K. Poznański”
- jak, wyżej; inne ujęcie
- jak, wyżej; inne ujęcie
- wraz z Rodziną opuszcza gmach Magistratu m. Łodzi

15. ADAMOWICZOWA Elżbieta; członkini Komitetu

- ur. – zm.
- żona inż. Adamowicza, m.in. prezesa Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, oddz. w Łodzi
- członkini Komitetu

1932

- nr 34, z 21 VII, s. 3: w gronie członków Komitetu

16. ADAMOWICZOWA Elżbieta; żona lotnika-amatora z USA

- ur. – zm.
- na stałe zamieszkała w USA (emigrantka z Polski)
- **żona (siostra)** Adamowicza
- w dniach sierpnia 1934 r. przebywała w Łodzi na zaproszenie władz miasta wraz z **mężem (braćmi)**, którzy w dniach 28–29 VI 1934 na samolocie typu „Bellanca” przelecieli Atlantyk z Harbour Grace (USA) do St. Andre w Normandii (Francja)
- „Podczas pobytu w Polsce uczestniczyli m.in. w narodowej zbiórce funduszy na zakup [ich] samolotu, zainicjowanej przez gen. Leona Barbeckiego, prezesa Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. Na ich sławie próbowali zarabiać nawet oszuści. Prasa ostrzegała przed podejrzanymi osobnikami zbierającymi składki, jakoby na zakup samolotu Adamowiczów. Jeszcze bardziej brawurowego oszustwa dokonało „dwóch łobuzów w wiatrówkach” (jak podawał dziennik „Dobry Wieczór. Kurier Codzienny”), którzy w połowie lipca – podając się za Adamowiczów – pojawili się najpierw w Częstochowie, a później w Łodzi; w Częstochowie wódcarze miasta prowadzali ich po Jasnej Górze, w Łodzi przyjęto ich z honorami i urządzono wystawną kolację w restauracji „Tivoli”. (...) Wacław Sobol, polityk i popularyzator lotnictwa sportowego twierdził, że to „lotnicy z bożej łaski”. (...) Podobnie zawrotna byłaby kariera kogoś, kto by się jednego roku nauczył pisać, a drugiego został laureatem Nobla”. [1]

BIBLIOGRAFIA:

[1] BOŻEK Jakub, *Przez Atlantyk na wariata*; [w:] „Polityka”, X 2018, nr 39, ss. 60 – 62.

[2] RYCHTER Witold, *Skrzydlate wspomnienia*. Warszawa 1980, ss. –

1934

- nr 30, z 29 VII: fotoreportaż z pobytu w Łodzi
 - s. 3: – przed pomnikiem F. Żwirki i S. Wigury na lotnisku Lublinek wraz z bratem i mężem
 - podczas wizyty w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi, w gronie władz Województwa
 - na lotnisku Lublinek
 - jak, wyżej; inne ujęcie
 - s. 6: – podczas wizyty w fabryce I.K. Poznański
 - jak, wyżej; inne ujęcie
 - jak, wyżej; inne ujęcie
 - wraz z Rodziną opuszcza gmach Magistratu m. Łodzi

17. ADAMSKA?....; prezesowa VII oddz. żeńskiego Zw. Strzeleckiego

- ur. – zm.
- prezesowa VII [7 ?] oddz. żeńskiego Związku Strzeleckiego w Łodzi (1933)

1933

- nr 22, z 28 V, s. 1: w gronie uczestników uroczystości zakończenia kursu drużyn ratowniczych PCK, zorganizowanego przez Komendę Zw. Strzeleckiego w Łodzi

18. ADAMSKA Halina; skrzypaczka w zespole restauracyjnym

- ur. – zm.
- z podpisu („Łwł”, 1935/8): „Pani Halina Adamska, świetna skrzypaczka–wirtuozka, która rozpoczęła w „Ziemiańskiej” występy sceniczne, cieszące się wielkim uznaniem publiczności”
- z podpisu („Łwł”, 1936/13): „Pani Halina Adamska, świetna skrzypaczka–wirtuozka, której zespół występuje w „Ziemiańskiej”

1935

- nr 8, z 24 II, s. 3: **zdjęcie portretowe**

1936

- nr 13, z 29 III, s. 7: **zdjęcie portretowe** [to samo co w n-rze 8 z r. 1935]

19. ADAMSKA J.....; działaczka Stow. Młodzieży Polskiej przy par. św. Piotra i Pawła

- ur. – zm.
- działaczka Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej przy par. św. Piotra i Pawła w Łodzi, ul. Nawrot 104 (1932)

1932

- nr 24, z 12 VI, s. 5: w gronie uczestników kursu instruktorskiego zorganizowanego przez parafialne Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej.

20. ADAMSKI?....; prezes Koła Zw. Rezerwistów w Ksawerowie k. Pabianic

- ur. - zm.
- porucznik rezerwy WP
- pierwszy prezes Koła Związku Rezerwistów i Podoficerów Rezerwy w Ksawerowie k. Pabianic (od 14 IV 1934 do 193...)

1934

- nr 18, z 6 V, s. 5: w gronie uczestników uroczystości inauguracji działalności Koła (14.04.1934)

21. ADAMSKI?....; prezes Tow. Śpiewaczego „Lira”

- ur. - zm.
- prezes Towarzystwa Śpiewaczego „Lira” (1927)

1927

- nr 4, z 23 I, s. 2: na „bożonarodzeniowym opłatku” w gronie członków Towarzystwa

22. ADAMSKI A.....; członek Zarz. Zw. Majstrów Fabrycznych RP

- ur. - zm.
- mieszkaniec Łodzi ??
- członek Zarządu Związku Majstrów Fabrycznych RP (od IX 1933)

1933

- nr 38, z 17 IX, s. 1: w gronie uczestników ogólnopolskiego zjazdu Związku.

23. ADAMSKI Władysław; ławnik Rady Miejskiej w Łodzi, prac. Wydz. Opieki Społecznej Zarządu m. Łodzi

- ur. - zm.
- chadecki ławnik Rady Miejskiej w Łodzi (24 XI 1927 - 1933)
- pracownik Wydz. Opieki Społecznej Zarządu m. Łodzi

1925

- nr 8, z 22 II, s. 1: w gronie pracowników Magistratu m. Łodzi (stoi, 2 od prawej).

1926

- nr 12, z 21 III, s. 2: w gronie wychowanków V [5] Miejskiego Domu Wychowawczego w Łodzi (ul.), z okazji poświęcenia tego Domu (25.02.1926).

1930

- nr 47, z 16 XI, s. 1: na uroczystości poświęcenia nowego gmachu Kasy Chorych w Łodzi, przy ul. Łagiewnickiej (pomiędzy 10 a 14 XI 1930)

1932

- nr 50, z 11 XII, s. 3: w gronie uczestników uroczystości poświęcenia sztandaru Związku Zawodowego Robotników Miejskich w Łodzi (4.12.1932).

24. ADWENTOWICZ Karol; aktor warszawski

- ur. 19 X 1871 (Wielogóra, pow. radomski) - zm. 19 VII 1958 (Warszawa)
- aktor warszawski; wielokrotnie na gościnnych występach w Łodzi.
- na początku sezonu 1929/1930 objął dyrekcję zespołu teatrów miejskich w Łodzi („Miejski”, „Popularny”, sala w d. stołówce fabryki L. Geyera przy ul. Piotrkowskiej 2...), ale po miesiącu urzędowania; zrezygnował i powrócił do Warszawy [dlaczego?]

BIBLIOGRAFIA:

[1] hasło „Karol Adwentowicz” na Wikipedii

1928

- nr 15, z 7 IV, s. 4: gościnnie;rola ?..... w „Sonacie Kreutzerowskiej” Lwa Tołstoja (Teatr Miejski, sezon 1927/1928)
- nr 47, z 18 XI, s. 2: zdjęcie portretowe

- nr 48, z 25 XI, s. 1: gościnnie; ... rola ?..... w „Księdzu Marku” Juliusza Słowackiego (Teatr Miejski, sezon 1927/1928).
- nr 51, z 16 XII, s. 1: gościnnie; Shylok w „Kupcu Weneckim” Williama Szekspira (Teatr Miejski, sezon 1928/1929)

1930

- nr 16, z 19 IV, s. 1: gościnnie; Hamlet w „Hamlecie” Williama Szekspira (Teatr Miejski, sezon 1928/1929)

25. AINI Juliana; śpiewaczka koloraturowa

- ur. – zm.
- z podpisu pod zdjęciem („Łwl”, 1925, nr 46, s. 4): „Świetna śpiewaczka koloraturowa, pochodząca z wybitnej i znanej w Łodzi rodziny. Z olbrzymim powodzeniem dała ostatnio szereg koncertów w Monachium, Dreźnie i we Włoszech”
- z podpisu pod zdjęciem („Łwl”, 1930, nr 28, s. 3): „Łodzianka, wybitna śpiewaczka i utalentowana pieśniarka, której występy wokalne cieszą się zawsze wielkim powodzeniem u publiczności i krytyki zagranicznej.”

1925

- nr 46, z 15 XI, s. 4: zdjęcie portretowe

1930

- nr 28, z 6 VII, s. 3: zdjęcie portretowe [sprawdzić, czy to samo]

26. AJ Oskar; urzędnik Manufaktury Pluszu „T. Finster”, długoletni członek Tow. Sportowego „Union”

- ur. – zm.
- urzędnik biura Łódzkiej Manufaktury Pluszu „T. FINSTER” (1926).
- wieloletni członek i działacz klubu sportowego „Union” („Union–Touring” od 1932 r.)
- w grudniu 1934 r., podczas obchodów 37-lecia „Unionu” był jednym z dwóch członków z najstarszym stażem członkowskim (25 lat)

1926

- nr 28, z 11 VII, s. 3: zdjęcie portretowe na pamiątkowym plateau z okazji 25-lecia firmy „T. Finster”

1934

- nr 49, z 8 XII, s. 1: w gronie uczestników jubileuszu KS „Union” (1.12.1934)

27. AJDUKIEWICZ Tadeusz; artysta-malarz

- ur. 1852 (Wieliczka) - zm. 9 I 1916 (Kraków)
- krakowski artysta-malarz
- wystawiał kilkakrotnie w Łodzi

BIBLIOGRAFIA:

[1] hasło „Tadeusz Ajdukiewicz” na Wikipedii

1926

- nr 39, z 26 IX, s. 2: obraz „Polowanie nad Bosforem”, na wystawie „Mistrzowie malarstwa polskiego” w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi

28. AKSAMIRSKI Bronisław; ociemniały pianista

- ur. – zm.
- ociemniały pianista, zwany „polskim Imrè Ungárem”²

1933

- nr 4, z 22 I, s. 6: gronie uczestników koncertu ociemniałych artystów na rzecz Łódzkiej Rodziny Radiowej; zdjęcie wykonane w holu Łódzkiej Filharmonii (15.01.1933)

² Imre Unger (23 I 1909-22 XI 1972), węgierski ociemniały pianista, laureat II nagrody na II Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. F. Chopina.

29. ALBRECHT Jan; ksiądz, prob. par. św. Kazimierza w Łodzi

- ur. 23 VI 1872 (Tomaszów Maz.) – zm. 6 VII 1929 (Warszawa)
- wikariusz kościoła Złakowie Kościelnym i Zgierzu
- pierwszy proboszcz par. św. Kazimierza na Widzewie (1911–1919).
- prałat (1936), tajny szambelan Jego Świątobliwości papieża Piusa XI
- senator RP I i II kadencji w latach (1922–1929)
- założyciel, patron i pierwszy prezes oddz. łódzkiego Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich
- z jego inicjatywy powstał przy ul. Przejazd 34 „Dom Ludowy” Stowarzyszenia, który w roku 193... otrzymał jego imię (Dom Ludowy im. ks. Jana Albrechta); po II wojnie światowej, do 2010 r. mieścił się tu Klub Garnizonowy WP, obecnie ponownie Dom im. ks. Albrechta
- prefekt Gimnazjum Miejskiego przy ul. w Łodzi.
- od 1919 r. rektor kościoła św. Marcina w Warszawie przy ul. Pivnej
- spoczywa na Starych Powązkach w Warszawie (kw. 315-5-7)

BIBLIOGRAFIA:

- [1] STANČZAK Czesław, *Widzew. Parafia rzymsko–katolicka św. Kazimierza. Łódź 1929*
([zdjęcie portretowe](#); to samo co w „Łwl”, nr 28 ???)
- [2] WITKOWSKA Matylda, *To już koniec łódzkiego Klubu Garnizonowego*;
[w:] „Kocham Łódź” (dod. do Polska. Dziennik Łódzki), 10 XII 2010, nr 107, s. 6.
(+ foto frontonu wejścia z nazwą Domu)
- [3] *Akademia żałobna ku czci śp. ks. prałata J. Albrechta w Widzewie* [w sali przy ul. św. Józefa
(ob. ul. Józefa)]; [w:] „Kurier Łódzki”, 22 VII 1929, nr 198, s. 4.
- [4] hasło „Jan Albrecht (ksiądz)” na Wikipedii

1929

- nr 28, z 14 VII, s. 2: [zdjęcie portretowe](#)
- nr 43, z 28 VII, s. 3: *akademia żałobna ku Jego pamięci w „Domu Ludowym” w Łodzi przy ul. Przejazd 34*

1936

- nr 16, z 19 IV, s. 2: [zdjęcie portretowe](#) to samo co w „Łwl”, nr 28 z 1929 r. ???)

30. ALBRECHT Karol; kierownik kawiarni „Europejska” w Łodzi

- ur. – zm.
- z podpisu („Łwl”, 1938, nr 8, s. 2): „*Pan Karol Albrecht, popularny właściciel cukierni „Ziemiańska” w Warszawie, objął dyрекcję łódzkiej kawiarni „Europejskiej”* [przy ul. Piotrkowska 113]

1938

- nr 8, z 20 II, s. 2: [zdjęcie portretowe](#)

31. ALDRIGE Ira; amerykański aktor dramatyczny

- ur. 1807 (.....) – zm. 7 VIII 1867 (Łódź)
- aktor amerykański, murzyn, światowej sławy odtwórca roli Otella
- zmarł nagle w Łodzi, w parterowym drewnianym domu przy ul. Piotrkowskiej 175 (na zapalenie płuc, niedługo po przyjeździe na występy gościnne do Łodzi)
- pochowany przy głównej alei cmentarza ewangelickiego w Łodzi przy ul. Srebrzyńskiej

BIBLIOGRAFIA:

- [1] [akt zgonu I. Aldrige’a]; [w:] *Księga zgonów par. św. Trójcy w Łodzi, 1867*, poz. 309
- [2] H.R. [Henryk Rudnicki], *O łódzkim Murzynie*;
[w:] „Głos Robotniczy”, wyd. A, 28 I 1957, nr 24, s. 3.
- [3] KUŻMICKI Adam, *Pierwszy łódzki celebry to*;
[w:] „Kocham Łódź” (dod. do „Polska. Dziennik Łódzki”), 8 I 2010, nr, s. 8.
- [4] MARSHALL Herbert, STOCK Mildred, *Ira Aldrige. Ciemnoskóry tragik*. Warszawa 1989.
- [5] KUJAWIŃSKA-COURTENEY Krystyna, *Ira Aldrige (1807–1867). Dzieje pierwszego czarnoskórego tragika szekspirowskiego*. Łódź 2010.
- [6] [domek w którym zmarł Ira Aldrige, przy ul. Piotrkowskiej 175]; [w:] „Panorama”, 9 X 1932, s. 3
- [7] BUDZIAREK Marek, *Murzyn i „Paradyz”. Ira Aldrige (1907–1867)*;
[w:] *Łodzianie*. Łódź 2000, ss. 141–144.
- [8] hasło „Ira Aldrige” na Wikipedii

1924

- nr 17, z 14 XII, s. 5: – [podobizna \(rysunek\)](#) I. Aldrige`a w kostiumie Otella
– nagrobek na Jego grobie na cmentarzu ewangelickim w Łodzi

1928

- nr 16, z 15 IV, s. 7: [portret w kostiumie Otella](#)

1934

– nr 45, z 11 XI, s. 6: pomnik na grobie Iry Aldrig'a

32. ALEKSIEJEW E.....; urzędnik f-ki „Allart, Rousseau et Co”

- ur. – zm.
- prac. biura (biuralista) w fabryce „Allart, Rousseau et Co.” przy ul. Kątnej (ob. W. Wróblewskiego) (1938)
- wg Księgi Adresowej m. Łodzi 1937–1939 (s. 9 „Spisu mieszkańców”) mieszkał przy ul. Kątnej 173.

1938

- nr 6, z 6 II, s. 1: w gronie uczestników zakończenia kursu dla członków zakładowych drużyn samarytańskich PCK w jego fabryce (**29.01.1938**)

33. ALF–TARCZYŃSKI Tadeusz; płk WP d-ca 17 Wielkopolskiej Dywizji Piechoty

- ur. 5 X 1889 (Kraków) – zm. 26 I 1985 (Londyn)
- ppłk (II poł. lat 20-tych XX w.), płk WP (1934, 1935, 1936)
- w II poł. lat 20-tych XX w. d-ca 18 pułku piechoty w DOK IV, który stacjonował w Skierniewicach
- aktywnie wspierał rozwój harcerstwa w okręgu łódzkim za co otrzymał w marcu 1936 harcerską odznakę „Wdzięczność”

BIBLIOGRAFIA:

- [1] [[zdjęcie portretowe](#)]; [w:] *Z życia wojska DOK IV i samorządu łódzkiego*. Specjalny dodatek do „Polski Zbrojnej”. Warszawa VII 1928, s. 28
- [2] hasło „Tadeusz Alf-Tarczyński” na Wikipedii

1934

- nr 26, z 1 VII, s. 3: w grupie wojskowych i oficjeli towarzyszących prezydentowi RP – Ign. Mościckiemu podczas święta PW i WF (Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego) w Spale (**IX 1934**)

1935

- nr 16, z 20 IV, s. 1: w gronie uczestników wojewódzkiego zjazdu delegatów Związku Legionistów Polskich; zdjęcie wykonane w lokalu ZLP, oddz. łódzki, ul. Sienkiewicza 37 (Łódź, **14.05.1935**)
- nr 45, z 10 XI, s. 2: na VI-tym ogólnopolskim zjeździe lekarzy mikrobiologów i epidemiologów (Łódź, ok. **3.11.1935**)

1936

- nr 12, z 22 III, s. 2: na uroczystości wręczenia mu harcerskiej odznaki „Wdzięczność” za zasługi dla rozwoju łódzkiego harcerstwa; odznakę otrzymał z rąk wojewody łódzkiego Aleks. Hauke-Nowaka (**10.03.1936**)

34. ALGAJER Karol; działacz robotniczy PPS i BBWR

- ur. 30 I 1881 (Gostynin [1] vel Częstochowa [2] vel Korzeń Szlachecki [3] – zm. 2 X 1947 (Koźle [ob. Kędzierzyn-Koźle])
- ślusarz – mechanik
- działacz robotniczy
- senator RP w IV kadencji 1935 – 1938
- przed I wojną światową działacz PPS; czł. Organizacji Bojowej PPS a nast. Frakcji Rewolucyjnej PPS w Częstochowie; skazany na 6 lat ciężkich robót, karę odbywał w Pskowie a następnie w Jarosławiu; w okresie rewolucji październikowej pracownik organizacji polskich w Kijowie i Petersburgu; w 1919 r. powrócił do Kraju gdzie zamieszkał w Starachowicach
- od 1929 r. w Łodzi z ramienia BBWR
- współorganizator Zjednoczenia Związku Polskich Związków Zawodowych, a następnie wybrany na jego I Kongresie członkiem Rady Naczelnej Zjednoczenia (1937)
- prezes oddz. łódzkiego Robotniczego Instytutu Oświaty-Kultury im. S. Żeromskiego (193... – styczeń 1939)
- prezes „odcinka robotniczego” OZN; prezes oddz. łódzkiego Związku Włóknarzy OZN
- członek parlamentarnej Grupy Regionalnej Posłów i Senatorów Województwa Łódzkiego (1935, 1936)
- w Łodzi mieszkał przy ul. Bednarskiej 24 m. 54 [1]
- w styczniu 1939 r. przeniósł się – z pobudek „patriotycznych” lub na polecenie partyjne – do Trzyńca na Śląsku Cieszyńskim
- okres II wojny światowej w Warszawie, gdzie pracował jako robotnik **nie związany z żadnym ruchem oporu**, po zakończeniu wojny, jeszcze w 1945 r., wyjechał do Koźla, gdzie zatrudnił się na stanowisku magazyniera w jakiejś Spółdzielni a jednocześnie był sekretarzem Komitetu Powiatowego PPS

BIBLIOGRAFIA:

- [1] *Czy wiesz kto to jest? Uzupelnienia i sprostowania*. Warszawa 1939, s. 3.
- [2] MAJCHROWSKI Jacek, *Kto był kim w II Rzeczypospolitej*; Warszawa 1994, s.
- [3] SMOGORZEWSKA Małgorzata, *Posłowie i Senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej, 1919-1939*.

[4] hasło „Karol Algajer” na Wikipedii

1936

– nr 6, z 9 II, s. 1: na spotkaniu Grupy Regionalnej w Urzędzie Wojewódzkim z wojewodą łódzkim Al. Hauke-Nowakiem (**3.02.1936**)

1938

– nr 9, z 27 II, s. 2: na uroczystości inauguracji zajęć Uniwersytetu Społecznego im. S. Żeromskiego przy oddz. łódzkim Robotniczego Instytutu Oświaty i Kultury im. S. Żeromskiego (**20.02.1938**)

– nr 21, z 22 V, s. 3: w gronie członków nowo wybranego Z.G. Polskiego Zw. Zaw. Robotników Przemysłu Włókienniczego w Polsce ZPZZ na I Zjeździe Związku w Łodzi; prawdopodobnie jako czł. Rady Naczelnej ZPZZ (**15.05.1938**)

– nr 26, z 26 VI, s. 5: w gronie gości z Warszawy, m.in. z Ministerstwa Opieki Społecznej, na zamknięciu Wystawy Higienicznej w parku im. S. Staszica w Łodzi (**20.06.1938**)

35. ALTERMAN Dawid; ginekolog-położnik w szpitalu Kasy Chorych im. prez. Mościckiego w Łodzi

- ur. 1866 (Łódź) – zm. IV 1941 (Charków)
- syn Hilela, nadkantora łódzkiej synagogi postępowej, przy al. T. Kościuszki
- dyplom lekarski w 1912 r.
- lekarz-ginekolog-położnik w szpitalu Kasy Chorych im. J. Mościckiego w Łodzi (1932)
- w stopniu kapitana rezerwy został przydzielony do kadry zapasowej 4. Szpitala Okręgowego w Łodzi
- podczas kampanii wrześniowej 1939 r. znalazł się na wschodnich terenach II RP i tu dostał się do niewoli sowieckiej; więziony w obozie w Starobielsku; zamordowany wiosną 1940 r. w Charkowie.

BIBLIOGRAFIA:

[1] hasło „Alterman Dawid”;

[w:] KEMPA Andrzej, SZUKALAK Marek, Żydzi dawnej Łodzi. Słownik biograficzny. Tom I; Łódź 2001, s. 16.

1932

– nr 43, z 23 X, s. 1: w gronie – najprawdopodobniej – personelu szpitala im. prez. I. Mościckiego z okazji pożegnania dyr. Łopuszańskiego.

36. ALTMAJER Bolesław; aktor teatralny

patrz: **OSOBY – BOLKOWSKI** Bolesław

37. AŁASZEWSKI?.....; piłkarz ŁKS-u

- ur. – zm.
- zawodnik I drużyny piłkarskiej Łódzkiego Klubu Sportowego

1925

– nr 16, z 19 IV, s. 1: w gronie członków I drużyny piłki nożnej ŁKS

38. AMAJZENOWA?.....; działaczka Towarzystwa „Opieka”

patrz: **OSOBY – AMEISEN**

39. AMANOWICZ Zbigniew; szczypiornista ŁKS-u

- ur. – zm.
- szczypiornista Łódzkiego Klubu Sportowego (1939)
- wraz ze swoją drużyną zdobył tytuł mistrza Polski w sezonie 1938/1939

1939

– nr 26, z 2 VII, s. 2: w gronie członków drużyny szczypiornistów ŁKS-u, która zdobyła tytuł mistrza Polski w sezonie 1938/1939

40. AMBROZIAK Franciszek; robotnik w f-ce Allart, Rousseau lub działacz PCK

- ur. – zm.
- łodzianin

- pracownik fabryki włókienniczej „Allart, Rousseau et Co” (zwanych „starzy Francuzi”) lub „K. Hoffrichter” lub działacz oddz. łódzkiego PCK

1938

- nr 6, z 6 II, s. 1: w gronie uczestników zakończenia kursu zakładowych drużyn samarytańskich PCK (**29.01.1938**)

41. AMBROZIAKÓWNA Halina; uczennica Szk. Powsz. Nr im. E. Plater

- ur. - zm.
- uczennica 4 klasy Szkoły Powszechnej Nr im. Emilii Plater (ul.)
- zdobywczyni I nagrody Zarządu m. Łodzi w konkursie jazdy figurowej na lodzie (1934)

1934

- nr 8, z 25 II, s. 3: **zdjęcie portretowe**

42. AMBROZIEWICZ Wiktor; kurator Warszawsko-Łódzkiego Okręgu Szkolnego

- ur. 21 IV 1882 – zm. 23 XI 1968 (Warszawa)
- kurator warszawsko-łódzkiego okręgu szkolnego (7 VII 1936 – IX 1939)
- dyrektor Gimnazjum im. Stan. Żółkiewskiego w Siedlcach (do 1917)
- w latach 1917-1930 dyrektor Gimnazjum im. S. Czarnieckiego w Chełmnie; tu też inicjator utworzenia Muzeum Chełmskiego (ob. Muzeum Ziemi Chełmskiej); od 2009 r. jego patron
- w latach 1930-1936 dyrektor Gimnazjum im. S. Batorego w Warszawie, gdzie pod jego nadzorem był prowadzony eksperyment pedagogiczny mający na celu rozwój sprawności uczniów w praktycznym posługiwaniu się wiedzą teoretyczną
- propagator, szczególnie w okresie, gdy był kuratorem okręgu szkolnego warszawsko-łódzkiego, idei świetlic pozaszkolnych
- po II w. św. dyrektor reaktywowanego Państwowego Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie, uruchomionego początkowo w Łodzi, a następnie przeniesionego do Bielska-Białej pod nazwą PIRR dla Nauczycieli im. Władysława Przanowskiego, zlikwidowanego w 1950 r. bez podania przyczyny a on zwolniony
- aktywny działacz Zw. Młodzieży Polskiej „Zet”, Polskiej Macierzy szkolnej, Światowego Związku Polaków, Tow. Miłośników Robót Ręcznych (prezes)
- autor autobiografii „*Moja przygoda pedagogiczna w szkole polskiej nieco inaczej*” (Warszawa 2000), będącej jednocześnie dziejami wychowania technicznego młodzieży w okresie II RP
- przetłumaczył w 1956 r. z rosyjskiego książkę „*Kształcenie politechniczne w szkole ogólnokształcącej*”
- pochowany na cm. powązkowskim w Warszawie, kw. 174

BIBLIOGRAFIA:

- [1] AMBROZIEWICZ Wiktor, *Moja przygoda pedagogiczna w szkole polskiej nieco inaczej* [autobiografia]; (Warszawa 2000).

1936

- nr 42, z 18 X, s. 3: w gronie nauczycielstwa łódzkiego i przedstawicieli władz miasta, podczas spotkania w auli Gimnazjum Męskiego im. J. Piłsudskiego przy ul. H. Sienkiewicza 46 (foto na tle wielkiego portretu Marszałka)

1938

- nr 14, z 3 IV, s. 1: fotoreportaż z pobytu w Łodzi z okazji m.in. uruchomienia świetlicy zajęć pozaszkolnych w Szk. Powsz. nr 2, przy ul. Podmiejskiej 21 na Chojnach (**28.03.1938**)
 - powitanie przez łódzką młodzież w Szk. Powsz. nr przy ul. Zagajnikowej
 - w gronie uczestników otwarcia świetlicy zajęć pozaszkolnych w Szk. Powsz. nr 2 przy ul. Podmiejskiej 21
 - przy odsłoniętym przez Niego w domu-pomniku im. marsz. J. Piłsudskiego Federacji Polskich Obrońców Ojczyzny popiersiu marsz. J. Piłsudskiego (obecnie Łódzki Dom Kultury)
 - na spotkaniu z przedstawicielami łódzkiego nauczycielstwa w auli Szk. Powszechnej przy ul. Zagajnikowej
- nr 15, z 10 IV, s. 1: na uroczystości poświęcenia sztandaru Państwowego Gimnazjum Męskiego im. S. Żeromskiego (ul. B. Pierackiego (ob. F.D. Roosevelta) 11/13;; **3.04.1938**)
 - siedzi wśród gości honorowych
 - przemawia podczas uroczystości

1939

- nr 20, z 21 V, s. 1: w gronie głównych uczestników uroczystości przekazania Wojsku Polskiemu samolotu typu „.....” nazwanego „Orlęcie”,

zakupionego ze składek uczniów łódzkich szkół powszechnych
(12.05.1939)

43. AMEISEN?.....; członkini zarz. łódzkiego Towarzystwa „Opieka”

- ur. – zm.
- żona Berta (vel Berti) Ameisena, dyr. Społecznego Polskiego Gimnazjum Męskiego, ul. Pomorska 105 (1921 – 1939); (dziś VIII LO im. A. Asnyka) ????
- dyrektorka w Towarzystwie „Opieka”
- członkini zarządu łódzkiego Towarzystwa „Opieka” (1934)

BIBLIOGRAFIA:

[1] [hasło „Berti Ameisen”];

[w:] SZUKALAK Marek, *Słownik biograficzny Żydów łódzkich oraz z Łodzią związanych*.
Seria II, tom 3 od A-Z, Łódź 2012, s. 9.

1934

- nr 14, z 8 IV, s. 3: podczas wizytacji w jednym z oddziałów Towarzystwa „Opieka”

44. ANDJELINOVIĆ Grgo Budislav; jugosłowiański minister

- ur. 14 I 1886 (Sućuraj, Hvar) – zm. 1 V 1946 (Split; Chorwacja)
- polityk i publicysta chorwacki i jugosłowiański; dr praw; ze znanej i znaczącej w życiu politycznym i publicznym rodziny
- minister w rządzie Królestwa Jugosławii.
- w czerwcu 1933 r. gościł w Łodzi wraz z grupą jugosłowiańskich parlamentarzystów z okazji nadania grupie łódzian, działaczom oddz. łódzkiego Towarzystwa Przyjaźni Polsko–Jugosłowiańskiej, honorowych dyplomów i odznaczeń

BIBLIOGRAFIA:

[1] hasło „Grga Budislav Angjelinović” na chorwackiej Wikipedii

(https://hr.wikipedia.org/wiki/Grga_Budislav_Angjelinovi%C4%87)

1933

- nr 26, z 25 VI, s. 3: w gronie uczestników bankietu wydanego na cześć jugosłowiańskich gości przez władze Łodzi w restauracji „Tivoli”

45. ANDRZEJAK Edward; pracownik Elektrowni Łódzkiej

- ur. 1894– zm. 1967 (Łódź)
- pracownik Elektrowni Łódzkiej
- członek Zarządu Kasy Emerytalno–Pożyczkowej Pracowników Elektrowni (1929–1939)
- aktywny członek PPS-u, m.in. czł. Rady Naczelnej
- członek zarządu Kasy Chorych w Łodzi
- przewodniczący Rady Miejskiej m. Łodzi (1935)
- członek zarządu Komunalnej Kasy Oszczędnościowej m. Łodzi (1934 – 1935)
- po II wojnie światowej przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi (1945 – 194..)
- w 1946 r. mieszkał przy ul. Orlej 18
- pochowany na cm. komunalnym w Łodzi, przy ul. Smutnej (kw.)

BIBLIOGRAFIA:

[1] ANDRZEJAK Edward, MALINOWSKI Stanisław, WENDT Herman, *X-lecie Kasy Emerytalno–Pożyczkowej Pracowników Elektrowni Łódzkiej*. Łódź 1935.

[2] [karykatura z profilu]; [w:] „Kurier Popularny”, 19 I 1948, nr 19, s. 3.

1929

- nr 53, z 29 XII, s. 3: w gronie członków Zarządu Kasy Emerytalnej Pracowników Elektrowni.

46. ANDRZEJEWSKA Jadwiga; aktorka teatralna i filmowa

- ur. 30 III 1915 (Łódź) – zm 4 X 1977 (Łódź)
- aktorka Teatru Miejskiego w Łodzi w początkach swojej kariery aktorsko-filmowej
- w 1933 r. zadebiutowała podwójnie: jedną z głównych ról (Jadzia) w filmie p.t. „Wyrok życia” (reż. Juliusz Gardan), m.in. u boku Ireny Eichlerówny oraz rolę kwiaciarki w „Dziejach Grzechu” (reż. Henryk Szaro)
- zaliczana do największych amantek polskiego kina i teatru okresu międzywojennego
- z podpisu („łwl”, 1934, nr 10, s. 8): „Jadzia Andrzejewska, łodzianka, która kreacją w sztuce „Dziewczęta w mundurkach (vel „Dziewczęta z Nowolipek”) zdobyła kolosalny rozgłos, ma również przed sobą wspaniałą karierę filmową o czym świadczą jej role w „Wyroku życia.”
- spoczywa na Cmentarzu Komunalnym na Dołach w Łodzi, kwatera XXVIII, rząd 18, grób 6

BIBLIOGRAFIA:

[1] URBANKIEWICZ Jerzy, *Passe-partout w ciepłym kolorze*. Łódź 1984, ss. 189-199
(rozd. „Debiut w pieluchach”).

[2] hasło „*Jadwiga Andrzejewska*” na Wikipedii

1934

- nr 10, z 11 III, s. 8: *Jadzia* w „*Wyroku życia*” (reprodukcja fotosu filmowego); film z 1933 r., reż. Juliusz Gardan
- nr 28, z 15 VII, s. 7: na fotosie z „*Wyroku życia*” wraz z Ireną Eichlerówną

47. ANDRZEJEWSKA Z.....; uczennica Konserwatorium Heleny Kijeńskiej

- ur. – zm.
- uczennica Konserwatorium Heleny Kijeńskiej w Łodzi (1932)

1932

- nr 52, z 24 XII, s. 5: w gronie solistów, na popisie uczniów Konserwatorium w sali łódzkiej Filharmonii (**18.12.1932**).

48. ANDRZEJEWSKI?....; członek zarządu Izby Rzemieśniczej w Łodzi

- ur. – zm.
- członek zarządu Izby Rzemieśniczej w Łodzi (1937)

1937

- nr 42, z 17 X, s. 2: na uroczystości inauguracji działalności Chrześcijańskiego Cechu Szklarzy w Łodzi, jako przedstawiciel łódzkiej Izby Rzemieśniczej (**10.10.1937**)

49. ANDRZEJEWSKI I.....; prezes Tow. Muzycznego im. F. Chopina w Łodzi

- ur. – zm.
- muzyk
- prezes, w latach 19.. – 19.., Towarzystwa Muzycznego im. Fr. Chopina w Łodzi (1926)

1926

- nr 5, z 31 I, s. 1: w gronie członków Zarządu Tow. Muzycznego im. Fryderyka Chopina

50. ANDRZEJEWSKI Stanisław; bramkarz ŁKS-u

- ur. 1917 – zm. 1997 (Łódź)
- lekkoatleta i bramkarz
- zawodnik Robotniczego Klubu Sportowego Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych (RKS TUR) w Łodzi (1928)
- w latach 30-tych XX w. „legendarny” bramkarz ŁKS-u”
- w czasie kampanii wrześniowej dostał się do niewoli niemieckiej, z której po kilku nieudanych próbach udało mu się zbiec; ukrywał się w okolicy Ostrowca Świętokrzyskiego

BIBLIOGRAFIA:

[1] [zdjęcie portretowe](#) w bramce];

[w:] „Kocham Łódź” (dod. do „Polska. Dziennik Łódzki”), 24 IX 2010, nr 96, s. 16

[2] hasło „*Stanisław Andrzejewski*” na Wikipedii

1928

- nr 35, z 26 VIII, s. 3: na mecie biegu na 1500 m. podczas zawodów zorganizowanych przez redakcję łódzkiego „Echa”, na stadionie DOK IV (**15–19.08.1928**)

51. ANDRZEJEWSKI Stanisław; rzeźbiarz-amator z woj. poznańskiego

- ur. – zm.
- mieszkaniec wsi Ostrowo (woj. poznańskie)
- rzeźbiarz-amator
- przebywając czasowo w Łodzi wykonał w lesie miejskim na Zdrowiu kilka rzeźb w piasku.

1931

- nr 31, z 2 VIII, s. 3: przy swoich rzeźbach z piasku w parku na Zdrowiu

52. ANDRZEJEWSKI Szczepan; artysta-malarz

- ur. 13 I 1892 (Łódź) – zm. 4 XI 1950 (Woźniki; ob. rejon m. Sieradza)
- artysta-malarz
- był synem robotnika fabryki Karola Eiserta w Łodzi (znanego łódzkiego kolekcjonera dzieł malarskich), który wystąpił na swój koszt do Akademii Sztuk Pięknych w Monachium (Königliche Akademie der Bildenden Künste); tu członek grupy artystycznej p.n. „Szkoła Monachijska”
- jeden ze znanych, choć nie najwybitniejszych, łódzkich malarzy okresu międzywojennego; zasłużył się przede wszystkim jako nauczyciel rysunku i malarstwa łódzkiej młodzieży
- po powrocie do Łodzi w 1914 r. otworzył pracownię w rogowym domu przy ul. Andrzeja 7 i al. T. Kościuszki 36; w wieżycze tego budynku, jednocześnie nauczyciel plastyki w gimnazjum
- w latach 1923 – 1939 prowadził swoją Szkołę Rysunku i Malarstwa, przy ul. Piotrkowskiej 136
- również od 1923 r. prowadził letnią szkołę plastyki w Woźnikach k. Sieradza
- w listopadzie 1939 r. aresztowany w ramach „Intelligenzaktion” i osadzony w obozie przejściowym w f-ce Michała Glazera na Radogoszczu; zwolniony około stycznia-lutego 1940 r. [2]
- powtórnie aresztowany w 1942 r. i osadzony w Rozszerzonym Więzieniu Policijnym na Radogoszczu; stąd 26 VIII 1943 r. wywieziony do KL Auschwitz gdzie pracował w pralni obozowej; w wolnych chwilach malował portrety współwięźniów, pejzaże i sceny z życia obozowego [2]
- 26 VIII 1944 r. wywieziony do podoboju KL Dachau – Kaufering VI koło Türkheim (https://de.wikipedia.org/wiki/KZ-Au%C3%9Fenlager_Kaufering_VI); tu pracował w należącej do SS fabryce porcelany w Allach (SS-Porzellanmanufaktur, Allach), dekorując figurki i przedmioty codziennego użytku nazistowskimi wzorami [2]
- w październiku 1945 wrócił do Polski i tu w 1946 r.(?) osiedlił się we wsi Woźniki k. Sieradza (dziś rejon m. Sieradz), gdzie mieszkał do śmierci, przez kolejne lata tworząc m.in. prace poświęcone życiu codziennemu więźniów w obozach koncentracyjnych; ponadto w dorobku artystycznym Andrzejewskiego znajdują się też powstałe po II wojnie światowej prace w stylu późnego impresjonizmu, których tematami są pejzaże, wiejskie widoki i portrety wieśniaków. [2]
- Jego prace znajdują się w Muzeum Sztuki w Łodzi, w Muzeum Okręgowym w Sieradzu oraz w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu
- wystawy indywidualne: 1930, 1946 w Łodzi oraz w 1953 w ob. Muzeum Okręgowe w Sieradzu [2]

BIBLIOGRAFIA:

- [1] URBANKIEWICZ Jerzy, *Passe-partout w ciepłym kolorze*. Łódź 1984, ss. 88–89
(rozd. „Nie tylko Kraków miał Matejkę.”)
- [2] biogram na stronie „Porta-Polonica” (<https://www.porta-polonica.de/pl/lexikon/andrzejewski-szczepan>)
- [3] *Saur Allgemeines Künstlerlexikon*, Tom III, München/Leipzig 1992, s. 711;
- [4] STĘPIEŃ Halina, LICZBIŃSKA Maria, *Artyści polscy w środowisku monachijskim w latach 1828-1914. Materiały źródłowe*, Warszawa 1994, ss. 26, 28;
- [5] *Kunst in Auschwitz 1940-1945. Sztuka w Auschwitz 1940-1945*; Bramsche 2005, ss. 351 i nast.

1925

- nr 21, z 25 V, s. 9: – **zdjęcie portretowe** w pracowni, przy pracy
- reprodukcje prac:
 - = „Niewinność”
 - = „Moja rodzina”
 - = „Kuszenie”

1926

- nr 28, z 11 VII, s. 2: w gronie uczniów i uczennic prowadzonej przez siebie Szkoły malarstwa i rysunku (**20.06.1926**)
- nr 29, z 18 VII, s. 2: podczas zajęć w swojej szkole

1932

- nr 51, z 18 XII, s. 6: reprodukcja obrazu „Głowa Chrystusa Pana”

1933

- nr 1, z 1 I, s. 2: **zdjęcie portretowe** w swojej pracowni przy pracy (zdz. z końca 1932 r.)

1939

- nr 5-bis, z 5 II, s. 6: reprodukcja obrazu: „Żołnierz na wietrze” [stojący na warcie]

53. ANDRZEJEWSKI Z.....; członek zarządu Robotniczej Spółdzielczej Cegielni w Łodzi

porównaj: **OSOBY – ANDRZEJEWSKI** Zygmunt – ten sam ?????

- ur. – zm.
- członek oddz. łódzkiego Polskiego Związku Zawodowego Prac. Przemysłu Ceramicznego „Praca” oraz członek pierwszego zarządu Robotniczej Spółdzielczej Cegielni w Łodzi oddz. łódzkiego Polskiego Związku Zawodowego Prac. Przemysłu Ceramicznego „Praca” na Nowym Rokiciu (1935) [1]

BIBLIOGRAFIA:

1935

- nr 44, z 3 XI, s. 3: w gronie uczestników uroczystości zakończenia 1. sezonu pracy w cegielni „Pracy” na Nowym Rokiciu w kościele św. Franciszka z Asyżu

54. ANDRZEJEWSKI Zygmunt; członek Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi

porównaj: OSOBY – ANDRZEJEWSKI Z..... – ten sam ?????

- ur. – zm.
- członek społecznej Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi (6 VII 1937 – 1938), która po wyborach samorządowych uznanych za prawidłowe przez ówczesne władze, zakończyła swoją działalność; Rada pełniła rolę mniej więcej odpowiadającą roli Rady Miejskiej w sytuacji funkcjonowania komisarycznego zarządu m. Łodzi

1939

- nr 8, z 26 II, s. 1: w gronie członków Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi, która po wyborach samorządowych w 1938 r. zakończyła swoją działalność

55. ANDYSZ Józef; nauczyciel szkoły średniej, prezes podokręgu „Straży Przedniej”

- ur. – zm.
- profesor [jakiej szkoły?, jakiego przedmiotu?]
- naczelnik podokręgu „Straży Przedniej” (1933)

1933

- nr 23, z 4 VI, s. 7: w gronie uczestników kursu instruktorskiego zorganizowanego przez podokręg

56. ANDZELAKOWA?.....; radna Rady Miejskiej w Łodzi

- ur. – zm.
- radna Rady Miejskiej m. Łodzi z listy Narodowego Stronnictwa Pracy (1933)
- członkini Koła Kobiół Narodowego Stronnictwa Pracy

1933

- nr 9, z 26 II, s. 1: w gronie członkiń Koła, na akademii z okazji 10–lecia Koła

57. ANDZIAK?.....; komisarz Policji Państwowej

- ur. – zm.
- komisarz w III komisariacie Policji Państwowej w Łodzi (1935)
- I wiceprezes Komitetu Pomocy Obywatelskiej (vel Komitetu Niesienia Pomocy Najbiedniejszym w Łodzi) dzielnicy III (1935)

1935

- nr 30, z 28 VII: na jubileuszowym zjeździe z okazji 30-lecia Narodowego Związku Robotniczego (21.07.1935)
 - s. 1: w gronie uczestników, przed budynkiem sali obrad
 - s. 2: na sali obrad
- nr 31, z 4 VIII, s. 3: w gronie członków Zarządu Komitetu Pomocy Obywatelskiej w jego siedzibie, podczas spotkania ze starostą grodzkim w Łodzi – dr. S. Wroną

58. ANGERSTEIN Wilhelm; pastor ewang.-augsburski

- ur. 1848 – zm. 31 V 1928 (Łódź)
- pastor parafii ewangelicko–augsburskiej św. Jana w Łodzi, przy ul. H. Sienkiewicza (A. Kempa)
- superintendent diecezji piotrkowskiej
- pochowany na cmentarzu ewangelickim przy ul. Ogrodowej.

1928

- nr 25, z 17 VI, s. 6: fragment uroczystości pogrzebowych; zdjęcie wykonane na ul. Ewangelickiej (dziś T. Roosevelta; 7.06.1928)

1930

- nr 23, z 1 VI, s. 7: uroczystość odsłonięcia pomnika na Jego grobie

59. ANIOŁKIEWICZOWA?.....; działaczka „Rodziny Rezerwistów”

- ur. – zm.
- członkini Zarządu Koła nr I „Rodziny Rezerwistów” (II 1935)

1935

- nr 10, z 10 III, s. 4: w gronie członków nowo wybranego Zarządu Koła nr I „Rodziny Rezerwistów” (II 1935)

60. ANKOWICZ Franciszek; gen. WP

patrz: OSOBY – DINDORF – ANKOWICZ Franciszek

61. ANKWICZ–SZYJKOWSKA Krystyna; aktorka teatralna

patrz: OSOBY – ANKWICZÓWNA Krystyna

62. ANKWICZÓWNA Krystyna; aktorka teatralna

- ur. – zm.
- właśc.: Ankwiczy-Szyjkowska
- aktorka Teatru Miejskiego w Łodzi (w sezonach: 1936/1937 [pierwszy raz w Łodzi])
- z podpisu pod zdjęciem („Łwł”, 11 I 1937, nr 3, s. 3): „Świetna i uroczą artystką Teatru Miejskiego w Łodzi – Krystyną Ankwiczyówną, która odniosła wielki sukces w swym pierwszym występie w doskonałej operetce „Noc z [w] Grand Hotelu”, w roli ekscentrycznej Amerykanki – Moryshon, wystąpi w Łodzi z własnym wieczorem recytacji, piosenki i tańca”
- z podpisu pod zdj. („Łwł” nr 28, z 11 VII, s. 7) „Utalentowana artystka sceny łódzkiej, p. Krystyna Ankwiczy-Szyjkowska, ulubienica publiczności teatralnej opuszcza Łódź przechodząc do Lwowa”

1937

- nr 3, z 17 I, s. 3: **zdjęcie portretowe**
- nr 28, z 11 VII, s. 7: **zdjęcie portretowe** [inne niż nr 3 z 1937]

63. ANNALA-ANA; Abisyńska, tancerka rozrywkowa

- ur. – zm.
- Abisyńska
- tancerka w grupie baletowej Bruszewskich z którym wiosną 1936 r. występowała w restauracji „Versailles”, przy ul. Piotrkowskiej 47
- z podpisu pod zdjęciem („Łwł”, 1936, nr 19, s. 7): „Znakomity zespół baletowy Bruszewskich, który z wielkim powodzeniem występuje obecnie w restauracji-dancingu „Versailles” – Piotrkowska 47, w wielkim programie wiosennym p.t. „Zdobycie Addis Abeby”. W zespole Bruszewskich znajduje się autentyczna Abisyńska, panna Annala–Ana, córka rasa Nayurama”

1936

- nr 23, z 10 V, s. 7: w gronie członków zespołu Bruszewskich

64. ANRICHOWA?.....; działaczka Komitetu Kupców Tytoniowych i Spirytusowych [w Łodzi]

- ur. – zm.
- vel Aurichowa
- członkini zarządu Komitetu Kupców Tytoniowych i Spirytusowych [w Łodzi] (1937)

1937

- nr 51, z 19 XII, s. 2: w gronie uczestników „choinki” dla dzieci członków Komitetu Kupców Tytoniowych i Spirytusowych (12.12.1937)

65. ANSTADT Ellen Ilza; żona jednego z właścicieli browaru „K. Anstadt”

- ur. – zm. 16 V 1931 (Łódź)
- z domu Kindler, żona Anstadta.

BIBLIOGRAFIA:

[1] SZYMAŃSKI Marcin Jakub, *Browary Łodzi i regionu. Historia i współczesność*. Łódź 2011.

1931

– nr 22, z 31 V, s. 3: **zdjęcie portretowe**

66. ANTCZAKOWSKI?.....; mistrz krawiecki

- ur. – zm.
- mistrz krawiecki
- członek Cechu Mistrzów Krawieckich w Łodzi (1934)
- członek cechowej komisji kwalifikacyjnych do zawodu krawieckiego

1934

– nr 26, z 8 VII, s. 3: w gronie uczestniczek III kursu krawieckiego zorganizowanego przez Państwową Szkołę Przemysłową w Łodzi

1935

– nr 28, z 14 VII, s. 3: w gronie absolwentów kursu kroju damskiego zorganizowanego przez Instytut Rzemieślniczy w Łodzi
s. 4: jak wyżej; na innym ujęciu

67. ANTKOWSKA?.....; członkini zarządu Koła Matek przy Gimnazjum i Liceum im. S. Żeromskiego

- ur. (.....) – zm. (.....)
- członkini zarządu (nowego ?) Koła Matek przy III Gimnazjum i Liceum im. S. Żeromskiego w Łodzi (1939)

1939

– nr 24, z 18 VI, s. 2: w gronie członkiń zarządu Koła Matek III Gimnazjum i Liceum im. S. Żeromskiego

68. ANTON?.....; miejski komendant PW i WF w Łodzi

- ur. – zm.
- porucznik WP w łódzkim garnizonie (1936)
- Miejski Komendant IV Okręgowego Urzędu Przygotowania Wojskowego i Wychowania Fizycznego w Łodzi (1936)

1936

– nr 14, z 5 IV, s. 7: uroczystości wręczenia dyplomów absolwentom kursu wojskowo-kolejowego z Ogniska „Łódź-Kaliska” Kolejowego PW (**28 III 1936**)

69. ANTONIEWICZ G.....

patrz: OSOBY – ANTONIEWICZ S.....

70. ANTONIEWICZ S..... [G ???].....; czł. zarz. Komitetu Budowy Domu Polskiej Macierzy Szkolnej

- ur. – zm.
- mgr (nauk ?)
- członek Zarządu Komitetu Budowy Domu Polskiej Macierzy Szkolnej w Łodzi, w dzielnicy Rokicie
- wiceprezes Koła LOPP im. Żwirki i Wigury (1934)

1927

– nr 50, z 11 XII, s. 3: w gronie członków Komitetu

1930

– nr 48, z 23 XI, s. 3: na akademii z okazji święta 11 listopada, zorganizowanej przez oddz. łódzki Związku Strzeleckiego.

1931

– nr 10, z 8 III, s. 4: w gronie członków Zarządu Koła „Rokicie” Polskiej Macierzy Szkolnej

1934

– nr 18, z 6 V, s. 3: w gronie uczestników uroczystości zakończenia kursu obrony

przeciwlotniczej i przeciwgazowej, zorganizowanego przez Koło LOPP im. Żwirki i Wigury (27.04.1934)

71. ANTONIEWSKI Marian; kier. gospodarczy KEŁ

- ur. 9 VII 1901 – zm. 196.....
- kierownik gospodarczy Kolei Elektrycznej Łódzkiej (tramwaje miejskie; od 193.... do 31 III 1946)
- z dniem 31 III 1946 r. zwolnił się z KEŁ [albo jego zwolniono – WŻ]
- instruktor obrony p-lot. i p-chem. łódzkiego obwodu miejskiego LOPP (1936)

BIBLIOGRAFIA:

[1] [Skorowidz prac. umysłowych KEŁ, 1946–1948]; [w:] APŁ, akta KEŁ, sygn., k. 1.

1936

- nr 44, z 1 XI, s. 1: w gronie uczestników uroczystości zakończenia kursu obrony przeciwlotniczej i chemicznej LOPP dla „przedstawicieli miejscowych zakładów przemysłowych i instytucji użyteczności publicznej” (siedzi, 4. od lewej; oryginał tego zdjęcia w zbiorach MTN–Łódź, sygn.).

72. ANTOSZKIEWICZ Andrzej; członek Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi

- ur. – zm.
- członek społecznej Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi (6 VII 1937 – 1938)

1939

- nr 8, z 26 II, s. 1: w gronie członków Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Łodzi, która po wyborach samorządowych w 1938 r. zakończyła swoją działalność

73. APRIKOSENKRANZ, pseud.; jeden z dwóch aktorów „Wesołej Lwowskiej Fali“

patrz: OSOBY – MONDERER Mieczysław

74. ARABSKA?....; działaczka Zw. Młodzieży Polskiej

- ur. – zm.
- członkini Rady Związkowej oddz. łódzkiego Związku Młodzieży Polskiej (1932).

1932

- nr 18, z 1 V, s. 2: w gronie delegatek na zjazd żeńskich Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej (Łódź, 24.04.1932)

75. ARABSKI?....; piłkarz-amator

- ur. – zm.
- piłkarz-amator
- zawodnik niezrzeszonego klubu sportowego „Strzelec” – Łódź-Chojny (1935)
- jesienią 1935 r. wraz z zespołem zdobył III miejsce w turnieju „dzikich” drużyn piłkarskich, zorganizowanego przez redakcję „Echa”

1935

- nr 47, z 24 XI, s. 7: w gronie członków drużyny piłkarskiej „Strzelec” – Łódź

76. ARCISZEWSKI?....; płk WP, szablista

- ur. – zm.
- pułkownik WP, wg podpisu pod zdjęciem: „super as szabli polskiej”.

1926

- nr 18, z 2 V, s. 2: w gronie zawodników i sędziów turnieju szermierczego o mistrzostwo 10 dyw. piechoty z DOK IV – Łódź

77. ARCTOWA?....; żona gen. WP

- ur. - zm.
- żona gen. bryg. Jakuba Gwidona Arcta, lekarza, dyrektora Kasy Chorych w Łodzi (1924 – V 1933)

1928

- nr 9 [pomyłka w numeracji, winno być 10], z 4 III, s. 1: na balu karnawałowym łódzkiej prasy (20.02.1928).

78. ARENDS Paweł; działacz Zw. Rezerwistów w Łodzi

- ur. - zm.
- skarbnik Koła nr 1 Związku Rezerwistów w Łodzi (1938)

1938

- nr 17, z 24 IV, s. 7: w gronie członków Zarządu Koła nr I Zw. Rezerwistów w Łodzi

79. ARKUSZYŃSKI A.....; członek/działacz POW

- ur. - zm.
- członek Zarządu Okręgu „Łódź” Polskiej Organizacji Wojskowej (1932, 1933)

1933

- nr 14, z 2 IV, s. 2: w gronie uczestników zjazdu prezesów kół POW okręgu łódzkiego (26.02.1933)

80. ARNOLD Irena; plastyczka/malarka

- ur. - zm.
- plastyczka z, wystawiała swoje prace w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi w 1932 r.

1932

- nr 6, z 7 II, s. 5: praca: drzeworyt p.t. „Bezdomni”,
- nr 7, z 14 II, s. 2: praca: drzeworyt p.t. ...?...

81. ARTENS?....; austriacki tenisista

- ur. - zm.
- austriacki tenisista
- we wrześniu 1934 r. uczestniczył w międzynarodowym turnieju tenisowym o mistrzostwo Łodzi, w którym zdobył mistrzostwo w grupie mężczyzn

1934

- nr 37, z 16 IX, s. 2: w grupie międzynarodowych uczestników turnieju

82. ASPIS Feliks; adwokat

- ur. 27 VII 1901 (Warszawa) – zm.?.... (....., Izrael)
- adwokat pochodzenia żydowskiego
- absolwent Wydz. Prawa Uniw. Jagiellońskiego (1926)
- pracownik Sądu Okręgowego w Łodzi (1928–1931)
- członek oddziału łódzkiego Polskiego Stowarzyszenia Popierania Wynalazczości (od III 1934 do 193...)
- w 1939 r. przedostał się na teren Związku Radzieckiego (ZSRR), do Lwowa; zmobilizowany do Armii Czerwonej, od sierpnia 1944 w I Armii Wojska Polskiego jako oficer (płk) śledczy Naczelnej Prokuratury Wojskowej
- podprokurator w Okręgowej Prokuraturze Wojskowej w Warszawie (1945 - 1948)
- członek Polskiej Partii Robotniczej (PPR; od 1946), następnie Polskiej Zjedn. Partii Robotniczej (PZPR)
- podprokurator w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej (1948 – 1950)
- sędzia Wydziału II Najwyższego Sądu Wojskowego (1950 –1957)
- po raporcie „Komisji Nowaka ds. łamania praworządności socjalistycznej” przeniesiony do rezerwy „z powodu niemożności wykorzystania w służbie wojskowej” po udowodnieniu Mu udziału w wydawaniu 13 „zbrodni sądowych”, wielu wyroków (w tym śmierci), m.in. w tzw. „procesie „spisku wojskowego”); następnie radca prawny w Instytucie Badań Jądrowych w Świerku, a potem w Centrali Handlu Zagranicznego „Elektrim”
- w 1969 r. wyemigrował do Izraela. dalsze jego losy nie są znane

BIBLIOGRAFIA:

- [1] hasło „Feliks Aspis” na portalu „Żołnierze wyklęci niezłomni” (<http://zolnierzeniezlomni.com.pl/bestie/feliks-aspis>) [+foto portretowe w mundurze LWP]
- [2] hasło „Feliks Aspis” na Wikipedii

1934

- nr 10, z 11 III, s. 2: w gronie członków nowo wybranego Zarządu Stowarzyszenia Popierania Wynałazczości

83. ASSAKI ...?...; japoński ksiązę

- ur. – zm.
- japoński ksiązę
- podczas wizyty w Łodzi w październiku w 1925 r. był podejmowany m.in. przez dowództwo DOK IV

1925

- nr 21, z 11 X, s. 9: podczas obiadu w łódzkim Kasynie Oficerskim

84. AUERBACH Wł.....; czł. zarz. I-go Stow. Właśc. Nieruchomości w Łodzi

- ur. – zm.
- członek zarządu I-go Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Łodzi (1937)

1937

- nr 25, z 20 VI, s. 1: – w gronie uczestników obchodów 30-lecia I-go Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Łodzi (**13.06.1937**)
 - wraz z „rodzicami chrzestnymi” sztandaru i członkami zarządu I-go Stowarzyszenia, na tle poświęconego jego sztandaru

85. AUGINOWICZOWA?.....; działaczka Legionu Śląskiego w Łodzi

- ur. – zm.
- działaczka Stowarzyszenia Powstańców Śląskich w Łodzi (Legion Śląski w Łodzi); 1933, 1934

1934

- nr 4, z 28 I, s. 5: na „opłatku” w siedzibie oddziału łódzkiego Legionu.

86. AUGUSTYNIAK?.....; ping-pongista

- ur. – zm.
- członek drużyny ping-pongowej „Oratorium”, która w 1930 r. zdobyła tytuł „Mistrza Łodzi”.

1930

- nr 49, z 30 XI, s. 3: w gronie członków drużyny

87. AUGUSTYNIAK Irena; bibliotekarka

porównaj: OSOBY – AUGUSTYNIAK Jan (mąż)

- ur. 18 X 1895 (Łódź) – zm. 12 XII (Łódź)
- działaczka Wojewódzkiego Komitetu Kolonii Letnich (vel Wojew. Komitetu Opieki nad Dziećmi Wychodźców), (1931)
- referentka [urzędnicza] w (1932)
- v-ce prezesowa Polskiego Białego Krzyża (całej organizacji czy tylko oddz. łódzkiego ?), (1933)
- członkini Komitetu Kolonii Letniej dla Dzieci Najbiedniejszych Rodzin Powiatu Łódzkiego w Jedliczu k. Grotnik, (1933);
- działaczka Związku Rezerwistów w Łodzi

1931

- nr 36, z 6 IX, s. 3: na uroczystości zakończenia kolonii letniej dla dzieci z Górnego Śląska w Wodzinku, gm. Tuszyń

1932

- nr 35, z 28 VIII, s. 6: podczas wizyty, wraz z mężem Janem, na kolonii letniej dla dzieci Polonii niemieckiej w Wodzinku, gm. Tuszyń

1933

- nr 27, z 2 VII, s. 5: w gronie uczestników Kursu Przymusowego Nauczania w 28. pułku piechoty im. Strzelców Kaniowskich, zorganizowanego przy współudziale nauczycielek z Polskiego Białego Krzyża.
- nr 32, z 6 VIII, s. 2: – w gronie członków Komitetu Kolonii Letniej w Jedliczu k. Zgierza

- jak wyżej; w gronie kolonistów
– nr 48, z 26 XI, s. 1: w gronie uczestników spotkania z okazji 5-lecia Koła Nr I (gdzie ?)
Związku Rezerwistów w Łodzi.

88. AUGUSTYNIAK Jan; kier. Miejskiej B-ki Publicznej w Łodzi

porównaj: OSOBY – AUGUSTYNIAK Irena (żona)

- ur. 26 V 1893 (Chwalewice k. Jarocina)– zm. 1971 (Łódź)
- bibliotekarz
- kierownik biblioteki Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Łodzi (1916 – 1922), następnie, od 1922, Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. A. Struga 14 (1922 – 1939)
- autor podstawowych założeń do projektu nowego gmachu biblioteki przy ul. Gdańskiej 102
- dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im L. Waryńskiego (dziś J. Piłsudskiego) w Łodzi w latach 1945 – 1963
- członek-złożyciel Towarzystwa Bibliofilów Łódzkich
- członek jednego ze związków, członków Federacji polskich Obrońców Ojczyzny (1937)
- w roku 1963 przeszedł na emeryturę

BIBLIOGRAFIA:

- [1] DĘBOWSKI Eugeniusz, [biogram Jana Augustyniaka];
[w:] „Przegląd Historyczno-Oświatowy”, 1974, nr 2, ss.-....
- [2] LEWICKA Krystyna, *Twórca łódzkiego bibliotekarstwa. Jan Augustyniak (1893–1971)*;
[w:] „Kronika Miasta Łodzi”, 2009, nr 3, ss. 160 – 167 (+ [foto portretowe](#)).
- [3] URBANKIEWICZ Jerzy, *Passe-partout w ciepłym kolorze*. Łódź 1984, ss. 165–175
(rozdz. „Konfesjonał dla czytelników”)

1932

- nr 35, z 28 VIII, s. 6: wraz z żoną Ireną podczas wizyty na kolonii letniej dla dzieci
Polonii niemieckiej w Wodzinku k. Tuszyna

1937

- nr 18, z 2 V, s. 7: w gronie uczestników kursu dla referentów oświatowych w związkach,
członkach Federacji Obrońców Ojczyzny

89. AUGUSTYNIAKOWA Irena; bibliotekarka

patrz OSOBY – AUGUSTYNIAK Irena

90. AUGUSTYNOWICZOWA W.....; działaczka Zw. Obrony Kresów Zachodnich

- ur. – zm.
- przewodnicząca Sekcji Opieki oddz. łódzkiego Związku Obrony Kresów Zachodnich (Zw. Zachodniego), 1932

1932

- nr 32, z 7 VIII, s. 1: w gronie dzieci, uczestników kolonii letniej zorganizowanej przez
Związek we wsi Moskule k. Łodzi

91. AURICHOWA?....; działaczka Komitetu Kupców Tytoniowych i Spirytusowych [w Łodzi]

patrz: OSOBY – ANRICHOWA

92. AWEDYK Stanisław; student

- ur. – zm.
- student Wolnej Wszechnicy Polskiej, oddz. w Łodzi (1938)
- prezes Tow. Bratniej Pomocy Studentów Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, oddz. w Łodzi (XII 1938)

1938

- nr 51, z 18 XII, s. 1: na uroczystości 10-lecia oddz. łódzkiego „Bratniej Pomocy Studentów WWP” (11.12.1938)

93. AXENTOWICZ Teodor; artysta-malarz

- ur. 13 V 1859 (Brasov; Rumunia), – zm. 26 VIII 1938 (Kraków)

- artysta-malarz
- w latach 1895-1934 prof. Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie
- współzałożyciel stowarzyszenia „Sztuka”
- początkowo tworzył pod wpływem „monachijczyków”, z czasem impresjonistów; malarstwo rodzajowe (sceny z życia wsi), historyczne, symboliczne i portretowe

1924

- nr 13, z 16 XI, s. 4: prace: „Wanda”; obraz pokazany na wystawie w Miejskiej Galerii Sztuki na wystawie „Sztuka krakowska”

1927

- nr 14, z 3 IV, s. 7: reprodukcja obrazu p.t. „Włoszka” pokazanego w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi na wystawie „Mistrzowie Malarstwa Polskiego”

1938

- nr 51, z 18 XII, s. 6: reprodukcja obrazu p.t. „Portret Pani” pokazanego w Salonie Sztuk Pięknych art-malarza Karola Endego, przy ul. Nawrot 8

94. AXER Otto; malarz; grafik, scenograf

- ur. 3 VII 1906 (Przemyśl) – zm. 24 V 1983 (Warszawa)
- ps. artystyczny – „O.Rex”
- dzieciństwo spędził we Lwowie, gdzie jego ojciec prowadził szkołę muzyczną; w 1924 rozpoczął studia na ASP w Krakowie w pracowniach Władysława Jarońskiego, Wojciecha Weissa i Fryderyka Pautscha; po ich ukończeniu w 1930 wyjechał na roczne stypendium do Paryża; po powrocie, od 1932, był scenografem w teatrach Warszawy, Łodzi, Lwowa i Krakowa; często współpracował z L. Schillerem; podczas okupacji niemieckiej trafił do warszawskiego getta z którego udało mu się uciec; po upadku powstania warszawskiego, w którym wziął udział, został skierowany do Stalagu Xla w Altengrabow i tu do końca wojny; po powrocie z niewoli podjął pracę w Teatrze Wojska Polskiego w Łodzi, od 1949 zamieszkał w Warszawie i rozpoczął współpracę z Teatrem Polskim; w latach 1947-1952 był wykładowcą w PWST w Łodzi, od 1959 tworzył scenografie na potrzeby telewizji; w 1973 zakończył prace dla Teatru Polskiego i skupił się na malarstwie i grafice
- jego bratankiem był Erwin Axer (1917-2012), reżyser teatralny
- pochowany na cm. wojskowym na warszawskich Powązkach (kw. 15a-4-20)

1938

- nr 1, z 1 I, s. 1: autor scenografii do sztuki G. Zapolskiej "Kobieta bez skazy" w reż. Wład. Krasnowieckiego (Teatr Kameralny w Łodzi; sezon 1937/1938)
- nr 42, z 16 X, s. 1: scenografia do sztuki „Cyrano de Bergerac” Rostanda w reż. Karola Borowskiego (Teatr Polski w Łodzi; sezon 1938/1939)

KONIEC litery „A”